

Verslag omgevingsgesprek azc Cranendonck

Het COA heeft in de afgelopen maanden vier omgevingsvergunningsaanvragen ingediend. De aanvragen richten zich op 1) het continueren van azc Cranendonck in bestaande gebouwen van de voormalige kazerne, 2) een verplaatst oorspronkelijk kazernebouwwerk en nieuw toegevoegd bouwwerk én op het oprichten van enkele tijdelijke gebouwen (3 en 4). De plannen zijn voorafgaande aan indiening van de aanvragen besproken met omwonenden danwel de gebruikers van de omliggende bebouwing.

Gemeente Cranendonck heeft het COA verzocht om naar aanleiding van de ingediende aanvragen omgevingsvergunningen voor azc Cranendonck - aanvullend op de reeds gevoerde gesprekken met omwonenden en gebruikers - de plannen met de gehele omgeving te overleggen. Het COA is daarbij meegegeven dat de gemeente de voorkeur heeft dat alle inwoners van de gemeente Cranendonck, doch minimaal alle inwoners van de kerkdorpen Budel en Maarheeze en het hier tussenliggende buitengebied in de gelegenheid gesteld worden om aan dit omgevingsgesprek deel te nemen.

Wat is een omgevingsgesprek?

Het omgevingsgesprek is bedoeld om betrokkenen uit de omgeving te informeren over de plannen van de initiatiefnemer - het COA in deze. De betrokkenen mogen daarop hun reactie geven zodat de initiatiefnemer inzicht in hun houding ten aanzien van de plannen verkrijgt. Voor meer informatie: <https://www.cranendonck.nl/omgevingsgesprek>.

Aanpak COA

De dorpen Budel en Maarheeze tellen samen ca. 15.000 inwoners. Om al deze inwoners zowel te informeren over de plannen van het COA als de gelegenheid te geven daarop hun inzicht(en) te geven, heeft het COA gekozen voor de volgende werkwijze. In week 2 is een paginagrote advertorial geplaatst in HAC weekblad. HAC Weekblad is een onafhankelijk huis-aan-huisblad voor de gemeente Cranendonck en tevens hetzelfde weekblad waar de gemeente Cranendonck haar gemeentelijke mededelingen en berichten in publiceert. In de paginagrote advertorial (zie bijlage 1) heeft het COA haar plannen toegelicht en alle inwoners van Budel en Maarheeze uitgenodigd om hun vragen, reacties en opmerkingen op de plannen per email kenbaar te maken. Daarvoor heeft het COA twee weken de tijd geboden. Er is gekozen om het omgevingsgesprek schriftelijk te voeren om alle inwoners de mogelijkheid te geven weloverwogen te reageren, onder eigen naam, dan wel anoniem.

Tevens heeft het COA dezelfde tekst met gedetailleerde kaart en tekeningen gepubliceerd op een speciaal daartoe gemaakte internetpagina. Het adres van deze pagina is tevens genoemd in de advertorial: www.coa.nl/omgevingsvergunningazccranendonck.nl

Het COA heeft periodiek overleg met omwonenden binnen het omwonendenoverleg. Omwonenden die zich aangemeld hebben voor dit overleg zijn aanvullend geattendeerd op de advertorial. Hiertoe behoren o.a. ook de direct omwonenden van het azc.

Binnengekomen reacties

De advertorial verscheen op donderdag 11 en vrijdag 12 januari in HAC Weekblad in haar volledige verspreidingsgebied (waaronder in elk geval de gehele gemeente Cranendonck) en op COA.nl. De termijn om een reactie te geven liep tot vrijdagavond 26 januari 24.00 uur. Reacties die in het weekend na het sluiten van deze termijn nog zijn binnengekomen, heeft het

COA, evenals reacties van buiten de kernen Maarheeze en Budel, ook meegenomen in dit verslag.

In totaal heeft het COA 115 reacties binnengekregen. Grofweg zijn deze reacties te verdelen in twee categorieën: unieke reacties (22) en (vrijwel) identieke reacties (93).

Hieronder zijn de gestelde vragen, reacties en opmerkingen samengevat weergegeven en van een reactie door het COA voorzien. Vragen, reacties en opmerkingen van gelijke strekking zijn hierbij samengevoegd. Reacties zonder relatie tot de aanvragen of opvang in het algemeen zijn buiten beschouwing gelaten.

1: In hoeverre wordt er rekening gehouden c.q. gehoor gegeven aan de uitkomst van de enquête over de toekomst van het azc gehouden onder de bevolking van gemeente Cranendonck?

Het COA is met de gemeente Cranendonck en het Ministerie van Justitie en Veiligheid in gesprek over de mogelijk andere invullingen van het azc. In die gesprekken worden ook de uitkomsten van de enquête die vorig jaar is gehouden door de gemeente Cranendonck onder haar inwoners meegenomen. De uitkomsten van deze enquête spelen geen rol in de huidige aanvragen voor omgevingsvergunningen.

Mochten de gesprekken over de toekomst leiden tot een andere invulling van het azc, dan zullen de (omgevings)vergunningen daarop worden aangepast.

2. Er was ons beloofd dat het azc dit jaar ging sluiten.

Het COA heeft een overeenkomst met gemeente Cranendonck voor de opvang van 1.500 asielzoekers tot en met 8 februari 2028 en heeft altijd aangegeven deze termijn te willen blijven. In 2024 loopt de omgevingsvergunning af. Om die reden heeft COA nieuwe vergunningen aangevraagd om het bestaande gebruik te continueren.

3. Een aanvraag voor onbepaalde tijd wordt niet als wenselijk gezien; een heroverweging in 2027 moet mogelijk zijn.

Het COA heeft een overeenkomst met gemeente Cranendonck voor de opvang van 1.500 asielzoekers tot 8 februari 2028 met afspraken in relatie tot verlenging. Daarnaast is het COA met de gemeente Cranendonck en het Ministerie van Justitie en Veiligheid in gesprek over de mogelijke toekomstige invullingen van het azc.

Mochten deze gesprekken inderdaad leiden tot een heroverweging of tot een andere invulling van het azc, bijvoorbeeld qua aantallen of looptijd, zullen de (omgevings)vergunningen daarop worden aangepast.

4. Als gevolg van de spreidingwet hoeven er op azc Budel geen 1500 mensen meer opgevangen te worden. Opvang van 1500 asielzoekers in een klein dorp binnen gemeente Cranendonck is buiten proportioneel.

De Spreidingswet moet op termijn zorgen voor meer structurele opvangplekken en een betere verdeling van asielzoekers over Nederland. Tezelfdertijd heeft het COA ook locaties nodig waar het aanmeldproces kan worden doorlopen en waar ook partners als de IND en de Vreemdelingenpolitie (AVIM) en Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) hun werk kunnen doen. Azc Cranendonck is zo'n locatie en om die reden essentieel voor het COA en de gehele asielketen. Op dit moment bieden alleen de opvanglocaties in Budel en Ter Apel deze mogelijkheid.

Het COA heeft een overeenkomst met gemeente Cranendonck voor de opvang van 1.500 asielzoekers tot en met 8 februari 2028. Het COA is met de gemeente Cranendonck en het Ministerie van Justitie en Veiligheid in gesprek over mogelijke andere invullingen van het azc waarbij ook de gevolgen van de spreidingswet voor gemeenten in Nederland en in het bijzonder voor Budel worden meegenomen.

5. Het merendeel van de respondenten is van mening dat veiligheid onvoldoende geborgd wordt. Beschrijvingen van zowel individuele ervaringen als algemeen beeld van overlast zijnde onder meer ongepast gedrag, bedreiging/intimidatie, criminaliteit door bewoners van het azc, verziekte sfeer in het dorp, en aanpassing van het busvervoer in Budel. Hoe wordt dit verbeterd?

In samenspraak met de gemeente zijn er inmiddels diverse aanvullende maatregelen in de afgelopen jaren door het COA uitgevoerd om het aantal incidenten op en buiten het azc terug te brengen en zo de overlast richting de omgeving te verkleinen. Er zijn straatcoaches actief in het centrum van Budel, er is een nieuw hek rond de azc-locatie gezet, er zijn camera's op het terrein geplaatst en bewoners kunnen alleen nog met een pasje het terrein op en af. Ook mogen er geen fietsen meer op het terrein (buiten de fietsenstalling bij de entree) worden geparkeerd waardoor de kans op de aanwezigheid van bijvoorbeeld gestolen fietsen op het azc enorm verkleind is. Aanvullend is er extra budget vrijgemaakt voor de inzet van BOA's buiten het terrein. En er is een plan ontwikkeld om de uitstraling en de menswaardigheid van de opvang te verbeteren waardoor het azc aantrekkelijker is om te verblijven.

Er worden regelmatig acties opgezet waarbij bewoners van het azc de omgeving schoonhouden en er is een mobiele winkel gerealiseerd op het azc. Aanvullend zijn er tal van maatregelen genomen om de veiligheid op en rond het azc ook fysiek te verbeteren waaronder wekelijkse kamercontroles die onder meer toezien op de aanwezigheid van mensen op locatie die geen recht hebben op opvang door het COA.

Op landelijk niveau wordt gewerkt aan aanvullende maatregelen om overlast in het OV terug te dringen. Specifiek voor azc Cranendonck geldt dat wordt verkend om de bushalte in de buurt van het AZC te verplaatsen (nabij de entree van het AZC). Hierover lopen gesprekken met de busvervoerder (Connexion/Hermes), NS, de provincie (concessiehouder), de gemeente en het COA. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheid om vervoersbewijzen op azc Cranendonck te verkopen.

Overlast wordt relatief vaak veroorzaakt door asielzoekers met een kansarme aanvraag. Potentiële overlastgevers worden actief begeleid binnen het azc door speciaal hiervoor getrainde COA-medewerkers. Hiermee zijn positieve ervaringen opgedaan. Aantallen van doelgroepen met een hoger risico op overlast worden gemonitord en indien de beschikbare ruimte van het COA dat toestaat, actief doorgeplaatst naar andere azc's. Wanneer een asielzoeker overlast veroorzaakt binnen of buiten het azc wordt een passende maatregel toegepast. Bijvoorbeeld het inhouden van eet- en leefgeld, overplaatsen naar een time out locatie, plaatsing in de handhavings- en toezichtlocatie in Hoogeveen dan wel versnelde afwikkeling van de asielprocedure.

Een deel van de hierboven beschreven maatregelen heeft reeds effect. Een deel – zoals de verdere verbetering van de uitstraling van het azc – gaat de komende periode (meer) effect hebben. Daarmee is echter niet gezegd dat overlast helemaal voorkomen kan worden. Het COA blijft zich daarom samen met de gemeente, politie en het Ministerie van Justitie en Veiligheid maximaal inzetten om de overlast zoveel als mogelijk te beperken omdat elk incident er een teveel is.

6. Er is zorg dat inwoners zelf actie gaan ondernemen. Zo is er al een burgerwacht. Deze vrijwilligers offeren hun vrije tijd op. Er is zorg dat dit een keer fout gaat en dat de burger die dit initiatief invult wordt gedupeerd en/of er zwaargewonden gaan vallen. De verantwoordelijkheid als het fout gaat, ligt bij gemeente en COA.

Het COA, gemeente en de politie hebben allemaal hun eigen verantwoordelijkheden ten aanzien van veiligheid. Daarbij voeren deze drie partijen zeer regelmatig overleg om die wisselende verantwoordelijkheden zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen en ondersteunend te zijn aan elkaar.

Het COA heeft geen invloed op de keuze van burgers om een burgerwacht op te richten en/of om daar hun vrije tijd aan te spenderen. Het handhaven van de openbare orde en veiligheid is een taak van de politie. Deze staat onder gezag van de burgemeester. De politie heeft burgers opgeroepen terughoudend te zijn en niet zelf tot actie over te gaan.

7. Vanuit medemenselijkheid voorstel om alle beschikbare gebouwen op het terrein van de voormalige Nassau Dietz kazerne ter beschikking te stellen aan het COA tegen de werkelijke kosten voor de opvang van meer asielzoekers dan nu het geval is.

Het COA heeft een overeenkomst met de gemeente Cranendonck voor de opvang van maximaal 1.500 asielzoekers en het in gebruik nemen van meer gebouwen dan nu het geval is, is dus niet noodzakelijk. Wel willen we de ingebruikzijnde gebouwen graag ingrijpend renoveren met het oog op de medemenselijkheid en leefbaarheid, maar daar is wel een langjarige overeenkomst met de gemeente Cranendonck voor nodig in verband met de renovatiekosten die daarbij komen kijken, in lijn van de met de gemeente afgesloten overeenkomst.

Ten aanzien van de kosten voor de opvang geldt dat het COA terreinen en gebouwen van het Rijksvastgoedbedrijf huurt. Namens de eigenaar Defensie bepaalt deze de huurprijs.

8. Kinderen gaan voor onderwijs naar Maarheeze. Deze worden gehaald en gebracht met de bus uit AZC Budel. Onze kinderen moeten gewoon te voet of met de fiets door weer en wind. Vanwaar die voorkeursbehandeling? Waarom worden voorzieningen als een school, eigen supermarkt en pinautomaat niet op het azc terrein worden gefaciliteerd?

De gemeente is verantwoordelijk voor het faciliteren van onderwijsgebouwen voor alle leerplichtige minderjarigen binnen de gemeente. Zo ook voor asielzoekers. Op verzoek van de gemeente is op het azc een gebouw beschikbaar gesteld waar voortgezet onderwijs wordt aangeboden. Basisschoolleerlingen reizen elke dag naar school buiten het azc. De keuze om dit onderwijs te verzorgen buiten het azc ligt bij gemeente. Het COA is verantwoordelijk dat haar bewoners dagelijks naar school kunnen en weer terug. Gezien de afstand van het azc tot de basisscholen (circa 4,5 kilometer), de jonge leeftijd van deze groep leerlingen en het feit dat veel asielzoekers veelal (nog) niet kunnen fietsen en bovendien geen fiets ter beschikking hebben, kiest het COA ervoor om deze leerlingen per bus te vervoeren.

Behalve een school voor voortgezet onderwijs, biedt het COA ook andere voorzieningen op eigen terrein, zoals uitgifte van eten voor asielzoekers die recent in Nederland zijn en de mogelijkheid om etenswaren te kopen zodat mensen het azc niet hoeven te verlaten om te voorzien in hun dagelijkse behoeften. Plaatsing van een pinautomaat op het azc terrein is ook een wens van het COA en wordt op dit moment onderzocht. Dat laat onverlet dat asielzoekers niet verplicht kunnen worden binnen de grenzen van de azc te blijven.

9. Wens dat Defensie het terrein weer gaat gebruiken.

Defensie maakt op dit moment geen gebruik van het Defensieterrein en verhuurt om deze reden via het Rijksvastgoedbedrijf een deel van de gebouwen en het terrein aan het COA. Defensie heeft recent aangegeven deze locatie niet af te stoten met het oog op de toekomst. Er wordt door Defensie overwogen om een deel van het terrein dat niet in gebruik is door het COA weer zelf te gaan benutten.

10. Wens dat het terrein benut wordt voor woningbouw.

Het terrein is eigendom van Defensie. Defensie heeft in 2023 aangegeven niet bereid te zijn het terrein voor herontwikkeling beschikbaar te stellen of te verkopen als het azc sluit en COA het terrein verlaat.

11. Een groot deel van de respondenten wenst dat het azc sluit en/of geen vergunningen worden verleend. Hiervoor worden de volgende punten als motivering gegeven:

- * *Gevoel van zorg over dan wel ervaring van overlast*
- * *Gemeente heeft lang genoeg opgevangen*
- * *Hoge kosten van asielopvang en beveiliging*
- * *Tekort aan woningen vergroot, o.a. ook door toewijzing aan statushouders*
- * *Tekort medische zorg*
- * *Impact op vastgoedwaarde en stagnatie verkoop*
- * *Polarisatie binnen de samenleving/ ontwrichten van de samenleving*

Puntsgewijze reactie:

- Reactie i.r.t. overlast: Zie toelichting punt 5.
- Reactie i.r.t. sluiten en lang genoeg opvangen asielzoekers in Cranendonck: Het COA heeft een overeenkomst met de gemeente voor de opvang van 1500 asielzoekers tot en met 8 februari 2028. Gezien het tekort aan opvangplekken in heel Nederland, kan het COA op dit moment geen locaties sluiten waarvoor nog een overeenkomst bestaat. Over de mogelijke toekomstige opvang van asielzoekers in Cranendonck is het COA samen met het Ministerie van Justitie en Veiligheid met de gemeente Cranendonck in gesprek.
- Reactie i.r.t. hoge kosten asielopvang en beveiliging: de opvang van asielzoekers in Nederland is deels een politieke keuze en deels afhankelijk van Europese wetgeving en internationale verdragen. Het COA heeft tot wettelijke taak opvang en begeleiding te bieden aan eenieder die in Nederland asiel aanvraagt. Daartoe behoort ook het organiseren van beveiliging op het azc om de sociale veiligheid te borgen. De kosten daarvoor worden betaald uit gelden die de overheid op basis van die politieke keuzes, Europese wetgeving en internationale verdragen vrijmaakt en beschikbaar stelt. Voor gemeenten die extra maatregelen willen nemen om de (sociale) veiligheid te vergoten vanwege de aanwezigheid van asielopvang in hun gemeente zijn financiële regelingen vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid beschikbaar. De gemeente Cranendonck maakt hiervan gebruik.
- Reactie i.r.t. tot tekort aan woningen, o.a. ook door toewijzing aan statushouders: Er is geen verband tussen de opvang van asielzoekers in Budel en het tekort aan woningen in Nederland. Gemeentes hebben een wettelijke taak om huisvesting aan te bieden aan statushouders. Er is geen verband tot de opvang in Budel.
- Reactie i.r.t. tekort aan medische zorg: het COA biedt via de Gezondheidszorg Asielzoekers medische zorg voor haar bewoners op locatie. De aanwezigheid van een azc in Cranendonck heeft geen invloed op de beschikbaarheid van zorg buiten een azc.

- Reactie i.r.t. impact op vastgoedwaarde en stagnatie verkoop: Het COA kent geen onderzoeken waaruit blijkt dat de waarde van vastgoed in de nabijheid van asielopvang stagneert of daalt danwel door de aanwezigheid van het azc de verkoop stagneert. Mocht desondanks het vermoeden bestaan dat dat wel het geval, kent de gemeente daarvoor een procedure voor het beoordelen, bepalen en toekennen van planschade.
- Reactie i.r.t. polarisatie binnen de samenleving: de instroom en opvang van asielzoekers is een onderwerp dat politiek en maatschappelijk zeer leeft, met uitgesproken voor- en tegenstanders. Alle keuzes rondom dit onderwerp zijn onderdeel van politieke besluitvorming. Het COA geeft enkel uitvoering aan de wettelijke opdracht om eenieder die asiel aanvraagt in Nederland opvang en begeleiding te bieden.

12. Asielzoekers lopen vrij rond. COA dient asielzoekers achter het hek op te sluiten en alleen onder begeleiding naar buiten te laten.

Overlast wordt relatief vaak veroorzaakt door asielzoekers met een kansarme aanvraag. Het COA doet, samen met gemeente en politie, veel om de overlast door deze groep zoveel als mogelijk te beperken; zie voor een toelichting hierop punt 5.

Het staat asielzoekers echter, net als ieder ander die in Nederland verblijft, vrij om te gaan en te staan waar ze willen. Het COA mag die vrijheid niet beperken en kan asielzoekers dus ook niet opsluiten.

13. COA stelt geen grenzen. Mensen die moeten vluchten voor een oorlogssituatie verdienen opvang. Maar bepaalde doelgroepen lijken op basis van hun kleding niet voor oorlog te zijn gevlucht. Deze mensen komen uit een andere cultuur die niet samengaat met onze samenleving.

In Nederland is door de politiek bepaald dat iedereen die asiel aanvraag recht heeft op opvang. Het COA voert deze opvang uit als uitvoeringsorganisatie. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) onderzoekt en bepaalt of een aanvrager recht heeft op een verblijfsstatus of niet. Bij een negatieve beslissing vervalt het recht op opvang; de Dienst Terugkeer & Vertrek (DT&V) is belast met het laten terugkeren van uitgeprocedeerden naar het land van herkomst.

Overlast wordt relatief vaak veroorzaakt door asielzoekers met een kansarme aanvraag. Daartoe behoren onder meer veiligelanders, die door de IND behandeld worden in het zogenaamde spoor 2. Asielzoekers in spoor 2 doorlopen een versnelde procedure bij de IND. Potentiële overlastgevers worden daarnaast actief begeleid binnen het azc door speciaal hiervoor getrainde COA-medewerkers. Hiermee zijn positieve ervaringen opgedaan. Aantallen van doelgroepen met een hoger risico op overlast worden gemonitord en indien de beschikbare ruimte van het COA dat toestaat, actief doorgeplaatst naar andere azc's.

14. Uit de overeenkomsten die onder het akkoord tussen gemeente en het COA liggen is gebleken dat het niet toegestaan is om woonruimte te creëren op het terrein, wat u met punt 3 en 4 van uw aanvraag naast u neer legt.

De aanvraag voor tijdelijke woonunits en de stacaravans zijn bedoeld voor opvang van asielzoekers. Deze tijdelijke gebouwen hebben geen invloed op het maximum van 1500 op te vangen mensen op azc Cranendonck. Daarmee is dit gebruik passend binnen de afspraken in de overeenkomst afgesloten tussen de gemeente en het COA.

15. Bent U nu in het bezit van een omgevingsvergunning voor het huidige AZC in Budel?
Ja. De huidige vergunning is verleend op 10 november 2020 (dossier OV 20162079).

16. De aanwezigheid van een aanmeldstraat zorgt voor extra overlast

De aanmeldstraat betreft de eerste fase van de asielprocedure en wordt op azc Budel verzorgd door de AVIM, IND en GGD. Gedurende deze fase verblijft de asielzoeker in de zogenaamde Centrale Ontvangstlocatie. De aanmeldstraat is onderdeel van de bestuurlijke afspraken tussen gemeenten en COA tot 2028 en is van groot belang voor het COA en de gehele asielketen. Op dit moment zijn er ondanks herhaaldelijke oproepen om meer van dit type locaties te realiseren in het land alleen in Budel en Ter Apel aanmeldstraten aanwezig.

Overlast wordt relatief vaak veroorzaakt door asielzoekers met een kansarme aanvraag. Doordat alle asielzoekers, ook degene met een kansarme aanvraag, de eerste fase van de asielprocedure doorlopen in Ter Apel of Budel is de aanwezigheid van potentiële overlastgevers op deze twee locaties haast onvermijdelijk.

Voor asielzoekers afkomstig uit een veilig land hanteert de IND een versnelde asielprocedure waardoor ook sneller kan worden gestart met de vertrekprocedure. Echter, als de instroom van deze groep hoger is, dan de snelheid waarmee de IND deze aanvragen kan afhandelen, kunnen de aantallen asielzoekers met een kansarme aanvraag in Ter Apel en Budel oplopen. Aantallen van doelgroepen met een hoger risico op overlast worden gemonitord en indien de beschikbare ruimte dat toestaat, actief doorgeplaatst naar andere azc's.

17. Een azc met 1500 opvangplekken past niet in een natura 2000 gebied. Extra (tijdelijke) woonunits en stacaravans zijn niet nodig gezien de al ruime voorzieningen en creëert extra druk op het nabijgelegen Natura 2000 gebied. Door de aanwezigheid van vele extra personen in het buitengebied dicht bij een Natura 2000 gebied zal er sprake zijn van extra vervuiling. Het azc grenst aan een Natura 2000-gebied. Een aanvrager – in dit geval het COA – dient aan te tonen bij een vergunningsaanvraag dat plannen geen significante negatieve effecten hebben op een nabijgelegen Natura 2000-gebied als gevolg van stikstofemissies. Door middel van berekeningen heeft het COA aangetoond dat geen sprake is van significante negatieve effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden vanuit de lopende aanvragen. Deze berekeningen zijn onderdeel van de vergunningsaanvraagstukken.

Om de leefomgeving op het azc te verbeteren en het daarmee aantrekkelijker te maken voor bewoners om op het azc te blijven is het COA bezig met een onderhoudsplan. Om de bestaande woongebouwen op te knappen dienen deze tijdelijk leeg te zijn. De bewoners van een woongebouw dat wordt opgeknapt, verblijven gedurende het onderhoud in de tijdelijke units. In de stacaravans worden asielzoekers opgevangen die gedurende hun medische screening in quarantaine dienen te blijven. De tijdelijke gebouwen hebben geen invloed op het maximum van 1500 op te vangen mensen op azc Cranendonck.

Er worden regelmatig acties opgezet waarbij bewoners van het azc de omgeving schoonhouden.

18. Het is onacceptabel dat de vluchtelingen die hulp hard nodig hebben in zo'n grote opvang terecht komen. Geen enkele opvang van zo'n groot formaat kan goed functioneren, er in zo'n grootschalige opvang te weinig aandacht voor het individu.

Het COA heeft tot wettelijke taak opvang en begeleiding te bieden aan eenieder die in Nederland asiel aanvraagt. De omvang van het aantal medewerkers dat deze begeleiding verzorgd wordt aangepast op de omvang van de opvanglocatie. Zo ook in azc Cranendonck.

Aanpassing plan

Wegens de aanhoudende druk op de asielopvang en schaarste in opvangplekken is continuering van het gebruik van de 1.500 opvangplekken voor het COA essentieel om als uitvoeringsorganisatie te voldoen aan haar wettelijke taak. Het COA blijft zich – binnen haar wettelijke mogelijkheden – maximaal inzetten om de veiligheid van zowel haar bewoners als omwonenden te borgen en hanteert daarvoor ook een groot pakket aan maatregelen, zoals in dit verslag ook benoemd.

Bij de vraag of een omgevingsvergunning kan worden verleend, spelen alleen zogenoemde ‘ruimtelijk relevante’ aspecten een rol. Uit de binnengekomen reacties volgt niettemin dat omwonenden overlast ervaren en zorgen uiten met betrekking tot crimineel gedrag. Hoewel dit geen aspect is dat betrokken kan worden bij de vraag of een omgevingsvergunning kan worden verleend, en voor de handhaving van openbare orde en veiligheid primair andere partijen wettelijke taken hebben, wil het COA zich in deze graag opstellen als goede buur. Het COA neemt daarom een aantal aanvullende maatregelen die tegemoetkomen aan de zorgen van omwonenden. Dit betreffen de volgende maatregelen:

- De ervaring is dat overlastgevend gedrag relatief vaak plaatsvindt onder asielzoekers met een kansarme aanvraag. De definitie van een kansarme aanvraag wordt nog - in overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid en ketenpartners - formeel uitgewerkt. Minimaal horen hiertoe asielzoekers afkomstig uit een veilig land van herkomst, die behandeld worden in spoor 2 van de IND. Om het aantal kansarme asielzoekers op azc Cranendonck structureel te beperken, wordt gebouw F16 in samenwerking met het Ministerie van Justitie en Veiligheid en ketenpartners als pré-procesbeschikbaarheidslocatie (PBL) ingezet. Kansarme asielzoekers worden opgevangen binnen deze sobere opvangvorm en doorlopen versneld hun asielprocedure. . Vanwege het dag- en avondvullende programma zullen de asielzoekers de pré-PBL zo beperkt mogelijk verlaten.
Deze maatregel gaat per 1 maart 2024 van kracht. Gebouw F16 is – na beheerste opbouw - geschikt voor opvang van maximaal 43 asielzoekers.
- Om overlast binnen en buiten een azc te beperken en beheersbaar te houden is een algemene richtlijn dat een opvanglocatie beheersbaar is indien het aantal potentieel overlastgevend op een opvanglocatie versus het totaal aantal opgevangen asielzoekers op die locatie in balans is. Deze balans gaat het COA verder verbeteren. Het aantal asielzoekers met een kansarme aanvraag dat op azc Cranendonck verblijft wordt beperkt tot maximaal 103, inclusief het aantal bewoners dat in de pré-PBL wordt opgevangen. Hierdoor zal deze groep tussen de 5 a 10% van de totale populatie gaan bedragen, wat beheersbaar is. Kwetsbare asielzoekers, zoals kinderen, vrouwen en LHBTIQ+-bewoners, worden conform afspraak met de gemeente in dit aantal niet meegerekend.
De uitvoering van deze maatregel vergt voorbereidingstijd en is daarom uiterlijk per 1 juli 2024 van kracht.
- De inzet van straatcoaches wordt door gemeente en een deel van de respondenten als positief ervaren. Het COA stelt aanvullende middelen beschikbaar aan de gemeente om deze inzet te verruimen. Met gemeente en politie worden afspraken gemaakt in relatie tot de aansturing en inzet van deze straatcoaches. Wel wenst het COA te worden geïnformeerd over de resultaten.

Deze extra maatregelen komen bovenop de reeds eerder getroffen en afgesproken maatregelen van het COA, politie, gemeente en andere betrokken partijen, die deels al renderen en deels de komende periode verdere resultaten zullen opleveren.

Het COA is met de gemeente Cranendonck en het Ministerie van Justitie in gesprek over de invulling van het azc en de opvang van asielzoekers in de gemeente Cranendonck. Mochten de gesprekken over de toekomst leiden tot een andere invulling van het azc, dan zullen de (omgevings)vergunningen daarop worden aangepast.

Vervolg

Dit verslag wordt gedeeld met alle respondenten en met de gemeente; tevens wordt dit verslag geplaatst op www.coa.nl/omgevingsvergunningazccranendonck.nl.

De gemeente ontvangt tevens geanonimiseerd alle unieke reacties.